

Bruggen tussen onderwijs & welzijn

Katrien De Maegd

Inspiratiedag Onderwijs

Opgroeien: een gedeeld verhaal

20/06/2022

Celine Mertens
Marie Seghers
Katrien De Maegd
Christian Van Kerckhove

Kan onderwijs zonder welzijn? En vice versa?

Kan onderwijs
zonder welzijn?
En vice versa?

ONDERZOEKSVRAAG

Hoe (kunnen) school- en welzijnsactoren samenwerken i.f.v. ondersteuning van gezinnen in kwetsbare situaties op de basisschool?

Stand van zaken

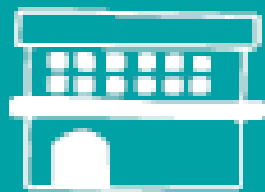

Inzicht in waarom, wie, hoe, voorwaarden en uitdagingen

Wat kunnen we hieruit leren?

1. Waarom en met wie samenwerken?

Waarom samenwerken?

Leerkansen en **grondrechten** zijn de aanleiding én de motor voor samenwerking

Onderwijs: scholen

- Werken aan de leerkansen voor alle kinderen vraagt ook aandacht voor gezinscontext
- Welbevinden van de kinderen

Welzijn: 'eerstelijns'-organisaties

- Onderwijs als sociaal grondrecht én de school als vindplek

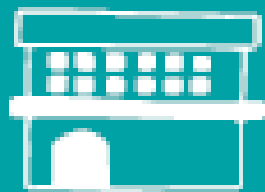
Met wie samenwerken?

Diepte-interviews met twintig Vlaamse basisscholen leren ons dat een brede waaier aan welzijnsactoren een vorm van samenwerking aangaan.

Categorieën:

- Algemeen welzijnswerk, eerstelijns hulp en dienstverlening (OCMW, CAW, buurt- en wijkwerkingen...)
- Preventieve opvoedings- en gezinsondersteuning (Huizen v/h Kind, inloopteams, CKG,...)
- Organisaties die ouders en scholen begeleiden: samenlevingsopbouw, verenigingen waar armen het woord nemen, stedelijke begeleidingsdiensten, Agentschap Integratie en Inburgering, onderwijscentra)

2. Welke samenwerkingen ontstaan er? Hoe lopen die?

Samenwerking?

Verschillende vormen

- **Toeleiding**
 - naar hulp- en dienstverlening
 - naar onderwijs
- **Informatie delen/overleg**
- **Faciliteren en bemiddelen**
 - preventief en curatief
- **Professionalisering** schoolteam én welzijn

Varieert

- **van school tot school,**
- **van context tot context**

Waar loopt het tegenaan?

Wat kan helpen?

- Samenwerking werkt ondersteunend
- Financiering

TIJD EN MIDDELEN

- Aanspreekpunten op/rond de scholen
- Netwerken (met trekkers)

TOEGANKELIJKHEID

AFSTEMMING EN TERUGKOPPELING

- 'Minimale hoffelijkheid'
- Nice vs need to know
- Ouders betrekken

VERSCHILLENDE WERELDEN:
ONBEKEND IS ONBEMIND?

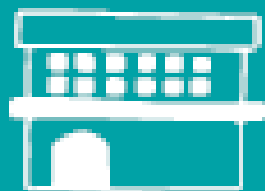
- Verwachtingen expliciteren
- Rollen verduidelijken
- Elkaar leren kennen
- Op maat werken

Meerwaarde van samenwerken

- Meer **gezinnen** bereiken
- **Preventiever** werken
- Problemen **aanpakken**
- **Taakbelasting** scholen verlichten
- **Randvoorwaarden** leerkanalen
- **Expertise** delen en **perspectieven** verruimen

3. Wat kunnen we hieruit leren?

De school, CLB, bruggenbouwers, ...

1. De school?

Ik denk dat het onderwijs die welzijnspartners als kei belangrijke partners moet beschouwen voor dat stuk dat zij eigenlijk strikt genomen niet moeten opnemen.

Anderzijds vind ik wel dat er in heel hun beleid en in hun organisatie wel openheid moet zijn voor armoede en voor kwetsbare gezinnen. (huis van het kind en OCMW)

Leerkrachten zijn geen hulpverleners MAAR wat wel telt is:

1. Open schoolklimaat met oog voor kwetsbaarheid
2. Openstaan voor welzijnsvragen én ernaar handelen
3. Warm toeleiden
4. De blik naar binnen - de schoolwerking onder de loep

Grenzen aan de opdracht van de school?

2. Het CLB?

“Wij kunnen eigenlijk voor alles terecht bij onze CLB-medewerker. Ook gewoon als ik met een vraag zit van ‘hoe zou ik dat best aanpakken’ of ‘hoe is de ervaring uit een andere school’. Die is altijd bereikbaar, ook naar de ouders toe.” (zorgcoördinator)

Draaischijffunctie onderwijs – welzijn

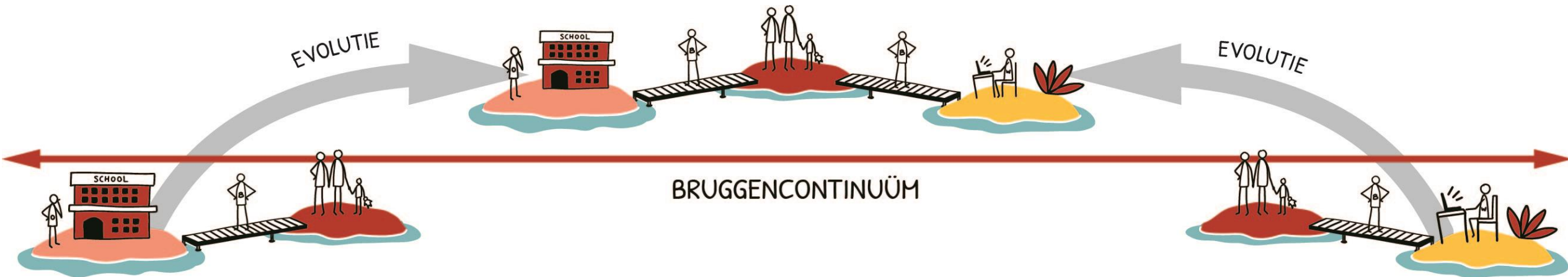
- ! Belangrijke en soms onduidelijke rol, wat betreft de invulling van de draaischijffunctie.
- ! Grote variatie binnen en tussen CLB's.
- ! Draagkracht CLB.

- ? Welzijn: wachtlijsten.
- ? Taakafbakening brugfiguren/ bruggenbouwers.

3. Bruggenbouwers

“De brugfiguur heeft een heel goede band met de ouders, waardoor we nog maar zelden hebben meegemaakt dat we niet welkom zijn.” (CLB-medewerker)

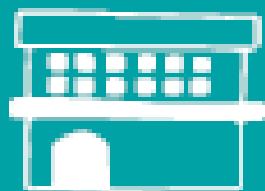
Personen die verschillende brugfuncties opnemen.

Rollen personen met een 'brugfunctie'

1. Aanspreekpunt voor scholen en ouders
2. Draaischijf en vertrouwensfiguur
3. Verbindende factor: vertaal- en verteerwerk
4. Netwerker: voor de eigen werking, rond de school en rond ouders
5. Luis in de pels: ondersteuner en begeleider van beleidsprocessen in scholen

Afsluitend

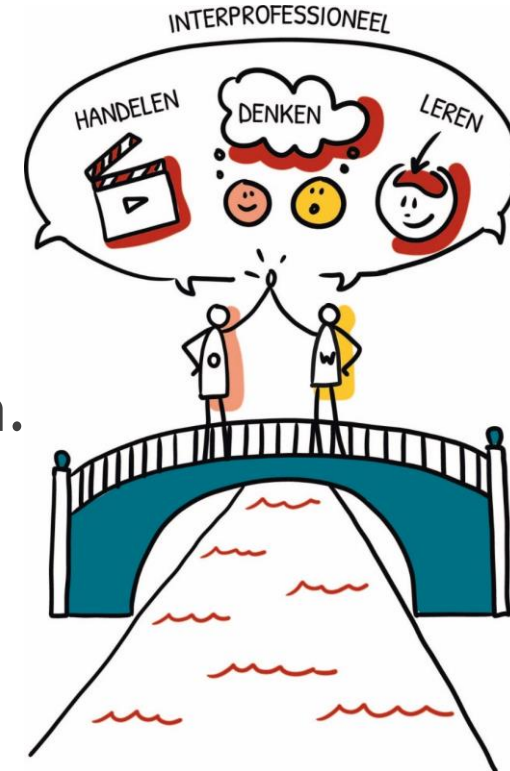

Kinderarmoede stopt niet aan de schoolpoort

Pleidooi voor een interprofessionele reflex,

- Samenwerking stimuleren,
- Professionele grenzen zien en benutten,
- Interprofessioneel leren om de (eigen) werking te versterken.

als antwoord én uitdaging

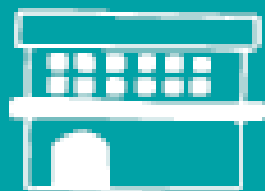
Blijf je graag op de hoogte?

- Wil je meer weten over het onderzoek?
- Wil je weten hoe we ons vervolgonderzoek aanpakken?
- Wil je graag contact opnemen?

Check <https://www.hogent.be/projecten/onderwijs-welzijn/>

Mailadres: katrien.demaegd@hogent.be

BEDANKT

**EQUALITY
RESEARCH
COLLECTIVE**

**HO
GENT**